

**Homilie voor de 24ste zondag door het jaar B in de O.L.Vrouwkerk Ver-Assebroek
(14-09-2024)**

Lezingen: Jesaja 50,5-9a; Jakobus 2,14-18; Marcus 8,27-35

Broeders en zusters,

Toen ik mijn preek voorbereidde, vroeg ik me af hoe de drie lezingen van deze zondag samen horen. Wat is het centrale thema? Wat willen ze ons duidelijk maken? En ik vermoed dat het te maken heeft met wat ik zou willen noemen een ‘daadwerkelijk geloof’. Het geloof is geen louter gevoel, het is geen mooie en juiste idee; het geloof is maar reëel als het zich uit in daden van zelfgave, in daadwerkelijke liefde. En dat kan soms iets kosten, lijden en tegenstand met zich meebrengen. Laten we even stilstaan bij de drie lezingen om die rode draad te zien.

De eerste lezing is genomen uit de profetie van Jesaja. Hij heeft het over een raadselachtige figuur die men de “lijdende dienaar van Jahweh”, de Ebed Jahweh, heeft genoemd. Waarom de ‘lijdende’ dienaar? Het is iemand die beseft dat God tot hem gesproken heeft om hem in dienst te nemen als profeet van God. Een profeet is iemand die spreekt in de naam van God. Hij spreekt Godswoorden. De dienaar van Jahweh krijgt de opdracht om Gods woorden tot het volk te spreken, maar hij stelt vast dat het volk niet naar hem wil luisteren. Zijn profetische zending brengt heftig fysiek lijden en vernederingen met zich mee: zijn volksgenoten slaan hem op de rug, ze rukken zijn baard uit, ze smaden en bespuwen hem. Vandaar zijn naam ‘de lijdende dienaar van Jahweh’. Een normaal mens zou zeggen: als ze mij zo behandelen dat ik moet afzien en vrezen voor mijn leven, dan zeg ik tegen God dat hij maar iemand anders moet zoeken om zijn profeet te zijn. Maar neen, de dienaar trekt zich niet terug, hij deinst niet terug, hij blijft volhouden. Hij vertrouwt er immers op dat Jahweh hem zal bijstaan en dat hij zijn zaak niet zal verliezen. Hij daagt zijn tegenstanders uit tot een rechtsgeding, en daaruit zal blijken dat hij onschuldig is. Kortom: de ‘lijdende dienaar’ gelooft dat God hem roept om profeet te zijn, en hij doet dat metterdaad, ook al brengt het lijden met zich mee. Het is dan ook niet te verwonderen dat de christelijke traditie in de lijdende dienaar een voorafbeelding van Jezus Christus heeft gezien.

In de tweede lezing stelt Jakobus onomwonden dat het geloof, op zichzelf genomen, zonder zich in daden te uiten, dood is. Het christelijke geloof is meer dan het aanvaarden van een stel geloofswaarheden. Het moet zich uiten in een christelijke levensstijl, in concrete daden. Geloof is slechts werkzaam in liefde (Galaten 5,6), en liefdeloos geloof is dood en redt de mens niet. Jakobus geeft een duidelijk voorbeeld: iemand die zegt dat hij gelovig is, maar hij weigert een hongerige en naakte mens eten en kleren te geven, dan is hij geen echte christen, dan is hij geen echte gelovige. Want het geloof alleen, zonder concrete daden van liefde, is dood. Alleen concrete daden van liefde tonen aan dat iemand gelooft. Dat is straffe taal van Jakobus!

En nu het evangelie, het komt uit Marcus en brengt het bekende verhaal van de messiasbelijdenis van Petrus. Jezus doet eerst een vrijblijvende rondvraag, het lijkt een soort enquête: “Wie zeggen de mensen dat ik ben”, en daarop zijn meerdere antwoorden mogelijk. Sommigen zeggen: hij is de profeet Johannes de Doper die door Herodes is vermoord en die nu teruggekeerd is; anderen zeggen: neen, het is Elia die teruggekomen is uit de hemel waarnaar hij was opgevaren; nog anderen zeggen: jawel, Jezus gelijkt

echt op een van de profeten, maar we weten niet goed welke profeet. Dat zijn de antwoorden van de menigte: zoveel hoofden, zoveel zinnen.

Maar dan stelt Jezus de vraag persoonlijk aan zijn leerlingen: “Maar gij, wie zegt gij dat ik ben?”. Wat de mensen allemaal zeggen is niet belangrijk, maar wat zegt gij die mijn leerling wilt zijn, vraagt Jezus: wie ben ik voor u? Als woordvoerder van de leerlingen geeft Petrus het juiste antwoord: “Gij zijt de Christus” dat betekent gij zijt de lang verwachte ‘Messias’. ‘Christus’ is de Griekse vertaling van het Hebreeuwse woord ‘Messias’ en beide woorden betekenen de ‘Gezalfde’. Maar Petrus beseft niet wat deze belijdenis inhoudt. Hij denkt zoals zovelen waarschijnlijk aan een triomferende gestalte die wonderen verricht en die Israël zal bevrijden van de Romeinse bezetters van Israël. Daarom verbiedt Jezus hem daarover te spreken. Onmiddellijk daarna corrigeert Jezus dit misverstand en voorspelt hij dat de Mensenzoon, de Messias, eerst zal moeten lijden en ter dood gebracht worden vooraleer te verrijzen. De profetie van de lijdende dienaar moet in Jezus vervuld worden! Jezus is de Messias, maar wel een Messias die zal moeten lijden en ter dood gebracht worden door de religieuze en politieke machthebbers die samenheulen. Maar Petrus, die wel gelooft maar zonder de daarbij horende daden, wil van geen lijden weten. Hij neemt Jezus terzijde en probeert hem af te brengen van dit vooruitzicht dat hij zal moeten lijden en sterven. Daarop wijst Jezus hem af als ‘satan’, verleider en tegenstrever! Jezus maakt aan Petrus duidelijk: geloof in Jezus de Messias zonder daden van liefde is dood. Daarom roept Jezus de leerlingen én het volk bijeen en stelt dat de navolging zelfverloochening, lijden en zelfs verlies van leven kan inhouden. Hierop ligt nadruk van de evangelielezing in het licht van de Jakobusbrief: zonder de daad van de volkomen overgave van zichzelf, hetzij aan God, hetzij aan de naasten, is het geloof niets.

Broeders en zusters, vandaag stelt Jezus ook aan ieder van ons persoonlijk de vraag: “en jij, wie zeg jij dat ik ben”? Wie is Jezus voor mij? Theoretisch kennen we wel het antwoord: Jezus is de Gezalfde, de Messias, de Zoon van God. Maar zijn we ook bereid dit geloof in concrete daden om te zetten? Zijn we bereid om Jezus na te volgen in zijn manier van leven: in rechtvaardigheid en liefde tegenover alle mensen, ook als dit zelfverloochening en lijden met zich meebrengt? Jezus heeft ook tegen zijn leerlingen gezegd: “Ik noem u geen dienaars meer, maar vrienden”. Heb ik een echte vriendschap tegenover Jezus, of moet ik daarin nog groeien? En we weten ook wat Petrus gezegd heeft: “Jezus, Gij zijt de Heilige Gods, ge hebt de woorden van eeuwig leven. Naar wie zouden we anders gaan”. Laten we dan aan de Heer vragen dat ons geloof in Hem mag groeien en zich steeds meer tonen in daden van liefde. Amen.

Adelbert Denaux, pr.